

یک قرن با ورزش ایران (۱۴۰۰–۱۳۰۰)

مهدی زارعی

در سال کبیسه ۱۳۰۹ اخبار مربوط به ورزش در

آموزش ورزش صبحگاهی توسط میرمهدی خان ورزنده

روزنامه ایران در روز ۱۲ فروردین خبر از آغاز آموزش ورزش صبحگاهی در خانه معلمین ورزش داد. این روزنامه نوشت: از روز شنبه ۱۶ فروردین، به مدت سه روز

اولین جام جهانی در بی خبری آسیایی‌ها

روز یکشنبه ۲۲ تیرماه ۱۳۰۹، اولین دوره رقابت‌های جام جهانی به میزبانی اروگوئه آغاز شد و پس از دو هفته رقابت، مسابقات در روز چهارشنبه هشتم مرداد با قهرمانی میزبان خاتمه یافت. از بین شرکت‌کنندگان تنها ۴ تیم از ۱۲ تیم، غیرآمریکایی بودند که این چهار کشور نیز همگی نمایندگان اروپا بودند. در آسیا کسی خبری از چنین رویداد بزرگی نداشت و ایران نیز از این امر مستثنی نبود.

رسانه‌های نوشتاری کاهش یافت و دلیل این امر هم چیزی نبود جز نتایج یک سال قبل فوتبال ایران. با کنار رفتن گروهی از فوتالیست‌های قدیمی، شرایط تغییر کرد و مهم‌ترین تغییرات، کم‌رنگ شدن

آموزش ورزش صبحگاهی توسط میرمهدی خان ورزنده

در هفته و از ساعت ۷ صبح تا ۸:۱۵، برای کسانی که مایل به ورزش بدنی می‌باشند، کلاسی دایر شده و داوطلبان می‌توانند همه روزه از ساعت ۲ بعد از ظهر الی ۷ به

سوپر کاپ طهران

مسابقه دو تیم ایران (قهرمان دسته‌های آزاد پایتخت در فصل ۰۹–۱۳۰۸) و تیم نظام (قهرمان مدارس طهران در همین فصل) را می‌توان مدلی ابتدایی از سوپرجام در باشگاه‌های طهران دانست. در این رقابت

رقابت‌های طهرانی‌ها و شهرستانی‌ها

روزنامه اطلاعات در روز نهم فروردین خبر از دیداری دوستانه بین دو تیم طهرانی و اصفهانی در روز پیش داد. تیم فوتبال محصلین «اسپورت موریرال کالج» اصفهان در سفر خود به طهران در زمین کالج با دو گل مقابل شاگردان کالج آمریکایی، شکست خورد.

روزنامه اطلاعات همچنین خبر داد که این دو تیم در روزهای یازده و سیزدهم فروردین نیز در دو دیدار دیگر به مصاف هم خواهند رفت. همین روزنامه در شماره ۳۱ شهریورماه خود نوشت که کلوب «طوفان طهران» بنا به دعوت اتحادیه مروجین ورزش و کلوب فوتبال‌فشاهاهور قزوین» راهی این شهر شد. کلوب طوفان طهران روز چهارشنبه ۲۶ شهریورماه با هیأت عامله مجمع ترقی و ترویج فوتبال پهلوی در منزل آقای «هدایت قلی کلانتر» حضور به هم رسانیده، پس از تبادل نظر قرار بر این شد

پخش فیلمی درباره فوتبال

در روز ۲۵ اردیبهشت کار احداث یک زمین فوتبال در رشت آغاز شد. روزنامه اطلاعات در شماره ۱۰۴۲ خود در این باره نوشت: «بعد از مسابقه تیم‌های روسیه و ایران در سال گذشته، کلوب ورزشی رشت در نظر داشت زمین فوتبالی

ورود خانم‌ها آزاد

مجمع ترقی و ترویج فوتبال اعلامیه‌ای را به امضای ابوالفضل مدری رئیس خود در اردیبهشت ماه منتشر کرد. در این اطلاعیه آمده بود: چون کلوب طهران بعد از سه سال متارکه حاضر شده است که به نفع و افتخار سیاحین پیاده‌گرد دور ایران، مسابقه مهمی با کلوب ایران در روز جمعه ۱۲ اردیبهشت در زمین لنج بدهند که عواید فروش بلیت آن، کمک‌خرج سیاحین پیاده‌گرد باشد؛ علیهذا برای تشویق سیاحین جوان؛ بازی فوتبال فینال بین قویترین تیم‌های پایتخت (ایران و نظام) به روز جمعه ۱۹ اردیبهشت موکول گردید. ابید است علاقه‌مندان و عموم هوطنان از خرید بلیت این مسابقه که به نفع یک اقدام مهم و مؤثری است، خودداری نفرمایند.» روزنامه ایران هم در روز ۹ اردیبهشت نوشت: «در ساعت ۷:۳۰ بعد از ظهر، جلسه هیأت مدیره کلوب طهران و ایران در عمارت کلوب حاضر و در اطراف تنظیم امور داخلی، مسابقه مهمی که امروز ساعت ۱۳:۳۰ بعد از ظهر در زمین لینج بیرون دروازه یوسف‌آباد انجام خواهد گرفت، مذاکره نمودند و جلسه ساعت ۹ خاتمه یافت. البته این نوع مساعدت‌های حقیقی که با یک روح پاکي از طرف آقایان فوتنبالیست‌ها به نفع این اقدام مهم اقدام نموده و هوطنان خصوصاً علاقه‌مندان اسپرت واجب است که از خرید بلیت خودداری نفرمایند.» روزنامه اطلاعات در شماره ۱۰۴۰ خود– مورخ ۱۱ اردیبهشت ۱۳۰۹– نیز آگهی دو کلوب طهران و ایران را به چاپ رساند و از طرف آنها عموم را برای تماشاى مسابقه دعوت کرد؛ بعد از سه سال که

واکروورها

اف.ام. ۲۰۳۰

در لیست بستمکبالیست‌های ایران که در بازی‌های المپیک ۱۹۴۸ لندن شرکت داشتند، می‌توان نام یک فیلسوف آینده پژوه را نیز مشاهده کرد. فردین اسفندیاری یکی از پنج فرزند خانواده‌ای بود که پدرشان دیپلمات بود و به همین خاطر در روز ۲۳ مهر ۱۳۰۹ در بروکسل (بلژیک) متولد شد. او در یازده سال ابتدایی زندگی خود، در ۱۷ کشور زندگی کرد و در ۱۸ سالگی از جوان‌ترین اعضای کاروان ایران در بازی‌های المپیک لندن بود.

اما شهرت او نه در زمینه ورزش، بلکه به خاطر نظریه‌هایی بود که بعدها ارائه کرد. نویسنده‌گی را از سال ۱۳۳۸ با نوشتن داستان تخیلی «روز قربانی» آغاز کرد و بعدها کتابهای بسیار (۱۳۴۴) و کارت هویت (۱۳۴۵) از او به چاپ رسید. در این کتابها از اسم ف. م. اسفندیاری برای خود استفاده می‌کرد اما بعدها نام خود را به‌اف. ام. ۲۰۳۰ تغییر داد. او نام‌های سنتی را به عنوان برجسب‌های هویت جمعی می‌دانست که بر اساس جنسیت و ملیت از فردی به فرد دیگر تفاوت دارند؛ بنابراین نام‌های سنتی به عنوان عناصر ابتدایی فرایندهای فکری، به پیشداوری، جناح‌گرایی و تبعیض،

ایران ورزشی

۱۳۰۹
یکم ژانویه سیصد و نه

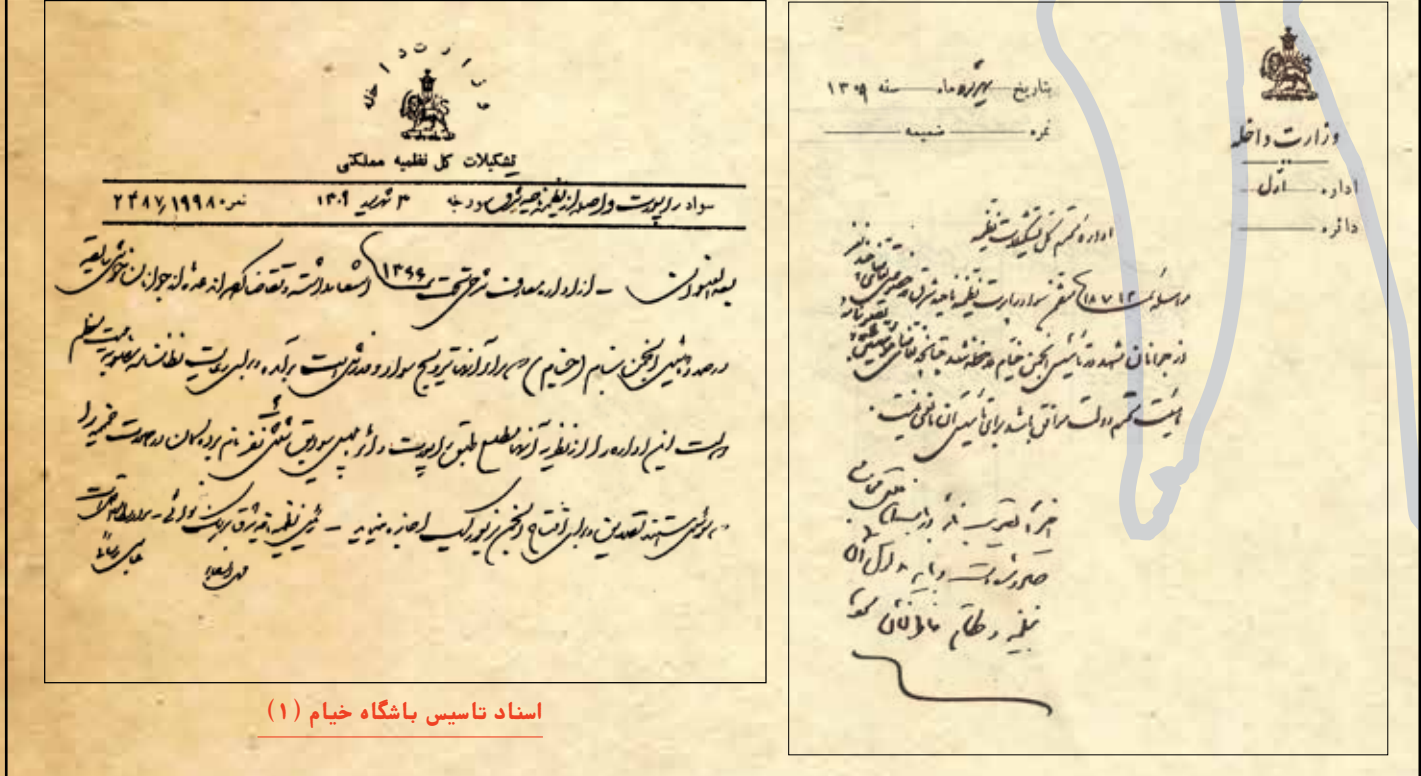
روزنامه ورزشی صبح ایران // صاحب امتیاز: خیرگزازی جمهوری اسلامی // مدیرمسئول: علی‌عالی // تلفن: ۱۲–۴۱۱۱۳ // نمایر: ۴۷۱۱۱۷۳ // سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷–۰۱۳۰ ۸۸۵۰ ۸۸۵۰۴۶۵۸۳ // انتشارات: ۵ و ۸۸۵۲۸۸۹۲ // امور مشترکین: ۸۸۷۲۸۸۰–۸۸۵۲۱۹۵۴ // نشانی: تهران، خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸ / صندوق پستی: ۵۳۸۸–۱۵۸۷۵ // چاپ: ایران‌بان

@iranvarzeshi
پنجشنبه ۱۹ فروردین ۱۴۰۰– شماره: ۶۷۳۰
نظر خود را به این شماره پیامک کنید 12 13 45 3000
www.INN.ir
info@inn.ir

شکل گیری کلوب خیام در مشهد

«اداره اول– اداره محترم کل تشکیلات نظمیه و مراسله‌نمره ۱۸۷۱۲ متضمن سواد راپورت ناحیه شرق در خصوص تقاضای چند نفر از جوانان مشهد در تأسیس انجمن خیام ملاحظه شد. چنانچه تقاضای مؤسین با تصویب‌نامه هیأت محترم دولت موافق باشد، برای تأسیس آن مانعی نیست. اخیراً تصویب‌نامه در باب این قبیل مجامع صادر شده است

و باید در اول آن به نظمیه و حکام خاطرنشان شود.» «تشکیلات کل نظمیه مملکتی– سواد راپورت واصله از نظمیه ناحیه شرق– ۳ شهریور ۱۳۰۹ نمره ۲۴۸۷/۱۹۹۸ بعدالعثوان– از اداره معارف شرعی تحت نمره ۱۲۶۶ اشعار داشت و تقاضا کرده‌اند عده‌ای از جوانان خوش سابقه درصد تأسیس انجمنی به نام «خیام» که مرام آنها ترویج سواد و ورزش است برآمده‌اند و –برای رعایت نظامنامه مصوبه هیأت معطم دولت این اداره را از نظریه آنها مطلع و طبق راپورت دایره پلیس سوايق شش نفر از نامبردگان در صورت ضمیمه را که مؤسس هستند تصدیق و برای افتتاح انجمن مزبور کسب اجازه می‌نماید– رئیس نظمیه ناحیه شرق سرهنگ نوائی»

اسناد تأسیس باشگاه خیام (۱)

مسابقه بوکس ولیعهد

روز بیستم مهرماه (۱۲ اکتبر ۱۹۳۰) رضاشاه به مدرسه نظام رفت و پس از بازدید از قسمتهای مختلف مدرسه، گو اهینامه‌ها و جوایز شاگردان این مدرسه را اعطا کرد. در این مراسم، محمدرضا ولیعهد ۱۱ ساله ضمن انجام عملیات ورزشی، دقایقی با مربی بوکس مدرسه، مسابقه‌ای نمایشی برگزار کرد.

افتتاح مسابقات اسب‌سواری توسط پادشاه

در روز ۱۷ آبان‌ماه (هشتم نوامبر ۱۹۳۰) رضاشاه به اتفاق ولیعهد– که دو هفته از دوازده سالگی اش می‌گذشت– از علی آباد (شاهی) به ترکمن صحرا رفت و مسابقات سالیانه اسب دوانی ترکمن صحرا را افتتاح کرد.

رضاشاه سفر خود را از روز ۶ آبان با راه‌آهن سراسری– که قسمت طهران– ساری آن برای بهره‌برداری آماده شده بود– به ساری سفر کرده بود و پس از سفر به ترکمن صحرا، راهی طوس شد تا مراحل ساخت آرامگاه فردوسی را از نزدیک مشاهده کند.

سال ۱۳۰۹ ملو از زادروزهاست. کشتی‌گیرانی چون عباس زندی، محمدعلی فردین، غلامرضا تختی و مهدی یعقوبی همگی در این سال زاده شدند اما جالب‌تر از تولد این همه ستاره– که به همگی آنها در سالیهای افتخارشان خواهیم پرداخت– تولد بوکسورهایی بود که همگی زاده یک سال بودند و همگی در ۲۲ سالگی شانس حضور در المپیک را به دست آوردند.

ایمانوئل آغاسیان

مانوئل آغاسی با نام کامل «ایمانوئل آغاسیان» در روز ۴ دی ۱۳۰۹ (۲۵ دسامبر ۱۹۳۰) در سلماس به دنیا آمد. پدرش دیوید از ارمنه اوکراین در شهرکی‌یف بود و مادرش از ارمنه ساکن امپراتوری عثمانی که از نسل‌کشی ارمنه نجات یافت. مانوئل در مدرسه ارمنه تهران تحصیل کرد. در حالی که اجدادش برای دوری از آزار و اذیت عثمانی‌ها، نام فامیل خود را از شکل ارمنی آغاسیان به آغاسی تغییر دادند. امانوئل تنیس را به عنوان توپ جمع‌کن تنیسورهای آمریکایی و بریتانیایی آغاز کرد اما بعدها به بوکس روی آورد و در دو المپیک لندن و هلنسکی برای ایران به میدان رفت. مربی او یک بوکسور بازنشسته با اصالت آلمانی– لهستانی بود به نام هانس زیگلارسکی. آغاسی در سال ۱۹۴۸ نخستین مسابقه خود را مقابل الوارو ویسنته از اسپانیا باخت تا مقامی بهتر از هفدهمی وزن ۵۴ کیلو کسب نکند. چهار سال بعد، او در وزن ۵۷ کیلو به میدان رفت و این بار با شکست در راند در برابر لئونارد لیشینگ (آفریقای جنوبی) از المپیک حذف شد و باز هم به عنوان هفدهمی وزن خود قناعت کند. انکی پس از المپیک، او به دنبال بردارش ساموئل راهی شیکاگو شد و نامش را به مایک

به مدال برنز دست یافت. نیکخواه پس از کسب عنوان نهمی در این المپیک، شانس حضور مجدد در بازی‌های المپیک را به دست نیابورد و در آمریکا تحصیل و ازدواج کرد. او تنها زمانی مجدداً در بازی‌ها حضور پیدا کرد که تحصیلات خود را در آمریکا به پایان رسانده و داوطلبانه به عنوان پزشک کاروان ایران در بازی‌ها حضور پیدا کرده بود. از جمله در بازی‌های ۱۹۶۸ مکزیکوسیتی که لباس فرم او در تهران آماده شد و او مستقیماً از آمریکا به مکزیک سفر کرد و در رژه افتتاحیه برای ایران حضور یافت. خدمات فراوان نیکخواه در آمریکا سبب شد که در این کشور به «دکتر نیک» ملقب شود. در تمام این دوران ارتباط‌خود را با ورزش قطع نکرد و در او اسطدده ۵۰ و در شرایطی که بیش از چهل سال داشت، در دوی مارتن بوستون حضور پیدا کرد و مسافت ۴۲ کیلومتر و ۱۹۵ متری مسابقات را در زمانی حدود ۳ ساعت و نیم طی کرد. نیکخواه از نخستین پزشکان ورزشی ایران بود که مخالف سیستم سنتی تغذیه و تمرین ورزشکاران ایران بود و می‌گفت خوردن بیست سیخ کباب توسط ورزشکارانی مثل رضا سوخته‌مرایی، فایده‌ای برای آماده سازی آنها ندارد. دکتر نیک در عوض، عبدالله موحد را علمی‌ترین ورزشکار تمام تاریخ ایران می‌دانست.

تخلیه و آن را منجمد می‌کنند. هرچند برگشت به زندگی برای بیمار یا فرد درگذشته ممکن نیست اما این کار برای آینده و تکنولوژی آینده انجام می‌شود.

فضل‌الله نیکخواه

نماینده ایران در بازی‌های المپیک ۱۹۵۲ هلنسکی نامش تا مدتها با ورزش ایران و مسابقات المپیک عجین شد. فضل‌الله نیکخواه در دوم مرداد ۱۳۰۹ متولد شد و در ۲۲ سالگی شانس حضور در بازی‌های المپیک را به دست آورد. نیکخواه نماینده ایران در وزن اول (۵۴ کیلو) بود و یکی از ۲۳ بوکسوری بود که در این وزن با رقبای خود مبارزه می‌کرد. با توجه به آمار شرکت‌کنندگان این وزن، ۹ بوکسور در دور نخست با قرعه استراحت روبه‌رو شدند که نیکخواه یکی از این نغرات بود و بدون پیشرفت نکرد تا رؤیای مدسالگی او را برآورده سازد و او در ۱۸ تیر ۱۳۲۹ به دلیل سرطان لوزالمعده در نیویورک درگذشت. حتی مرگ او نیز متفاوت از دیگر ورزشکاران ایرانی بود و جسد او تا به امروز به روش سرمایه‌زستی در بنیاد ادامه حیات آلکور در سکاژدیل آریزونا نگهداری می‌شود. او اولین فردی بود که از تکنولوژی جدید سرمایه‌بازی با استفاده از مواد محافظ سرمایه‌دگی سود برد. در این روش، تمام خون بدن را

رژژ عیساieگ

ایمانوئل آغاسیان

فضل‌الله نیکخواه

فردین اسفندیاری

آغاسی» تغییر داد. پس از فارغ التحصیلی از دانشگاه روزولت، او در ۱۹ آگوست ۱۹۵۹ با الیزابت دیودلی ازدواج کرد که حاصل ایسن ازدواج چهار فرزند بود از جمله آندره آغاسی قهرمان آینده تنیس جهان و المپیک. **رژژ عیساieگ** از دیگر نفراتی که در این سال متولد شدند می‌توان به رژژ عیساieگ اشاره کرد که در روز یکشنبه ۱۸ آبان (۹ نوامبر ۱۹۳۰) متولد شد؛ عیساieگ که از آشوری‌های ایران بود، در نخستین حضور خود در المپیک لندن، در وزن ۶۷ کیلوگرم با قرعه نامناسبی روبه‌رو شد و در حالی مسابقه خود را مقابل آلساندرو دی اوتوایو از ایتالیا باخت که این رقیب تا فینال مسابقات و کسب مدال نقره صعود کرد. چهار سال بعد، عیساieگ در نخستین مسابقه خود فتحی عبدالرحمن مصری را شکست داد تا در دور دوم مقابل نیکلاس لینه‌مان از هلند قرار گیرد. در رقابت نزدیک دو ورزشکار، نماینده هلند (۲–۱) پیروز شد تا عیساieگ به عنوانی بهتر از نهمی المپیک دست نیابد. از دیگر بوکسورهای تیم ملی که متولد ۱۳۰۹ بود و در المپیک هلنسکی به میدان رفت می‌توان به ابراهیم افشارپور اشاره کرد که در وزن چهارم مقابل تری میلیگان ایرلندی (۳–۰) باخت و از رقابت‌ها کنار رفت.